

V Brně 2. 6. 2024

**Oponentský posudek disertační práce studenta doktorského studijního programu
Civilní nouzová připravenost **Mgr. Tibora Brečky, MBA, LL.M.****

Název disertační práce: Typologie varovných signálů agrese ve školách

Školitelka: doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., dr.h.c.

Oponentka: doc. Mgr. Irena Tušer, Ph.D.
AMBIS vysoká škola, a.s.,
Lindnerova 1, 180 00 Praha 8

Na základě dopisu předsedy Oborové rady programu OO a CNP pana prof. MUDr. Leoše Navrátila, CSc., MBA, dr.h.c. ze dne 20. května 2024 jsem vypracovala posudek na disertační práci Mgr. Tibora Brečky, MBA, LL.M.

1. Aktuálnost tématu disertační práce

Aktuálnost tématu disertační práce "Typologie varovných signálů agrese ve školách" je nepopíratelná, neboť otázka bezpečnosti ve školách je stále více aktuální v kontextu rostoucích případů násilí, šikany a dalších sociálně patologických jevů. Práce, která se zaměřuje na identifikaci a analýzu varovných signálů agrese, má potenciál významně přispět k prevenci a minimalizaci těchto incidentů.

Identifikace varovných signálů na behaviorální, fyziologické a komunikační rovině může poskytnout cenné nástroje pro včasnou intervenci a ochranu žáků/studentů. Teoretické uchopení problematiky spolu s reflektováním aktuálních kriminologických teorií a teorií motivace páčání trestné činnosti zvyšuje relevanci práce a její přínos pro vědeckou i praktickou sféru.

Z hlediska aktuálnosti je práce relevantní a přináší nové poznatky, které mohou přispět k lepšímu porozumění a řešení problémů spojených s agresí ve školním prostředí.

2. Splnění cílů disertační práce

Disertační práce se ve svých cílech zaměřuje na popis současného stavu problematiky varovných signálů a s nimi souvisejících fenoménů, identifikaci specifických varovných signálů,

1/4

návrh postupů jejich analýzy a doporučení praktických postupů pro školy v České republice. Po důkladném posouzení lze konstatovat, že cíle práce v klíčových bodech byly splněny.

Popis současného stavu problematiky:

Práce poskytuje rozsáhlý a detailní přehled současného stavu poznání v oblasti varovných signálů ve školním prostředí. Obsahuje teoretický rámec, který zahrnuje normalitu, agresi, agresivitu, problematiku motivace a emocí a relevantní kriminologické teorie. Tento popis je komplexní a dobře strukturovaný, což přispívá k lepšímu pochopení tématu.

Identifikace specifických varovných signálů:

Bylo identifikováno 44 specifických varovných signálů, které jsou v práci podrobně popsány a komentovány. Každý signál je uveden s možnými příčinami a strategiemi pro prevenci a řešení, což zvyšuje praktickou hodnotu práce.

Návrh postupů analýzy a vyhodnocení varovných signálů:

Práce navrhla nástroj Orientačního posouzení nebezpečnosti a rizika, který vychází z modelu SAVRY, ale je upraven pro specifické potřeby školního prostředí. Tento nástroj je důležitým příspěvkem pro praxi, protože reflektuje limity pedagogů a dalších zaměstnanců škol.

Doporučení praktických postupů pro školy:

Bylo navrženo několik seminářů pro vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků. Tato doporučení jsou praktická a realistická, s potenciálem výrazně zvýšit úroveň bezpečnosti ve školách.

Práce splnila stanovené cíle a poskytla nástroje a doporučení pro zlepšení bezpečnosti na základních a středních školách.

3. Metody a postupy řešení

V práci byly aplikovány výzkumné metody a postupy, které přispěly k dosažení cílů. Při hodnocení realizovaných metod a postupů lze konstatovat, že jejich kombinace byla dobře zvolena a efektivně použita k řešení problematiky.

Analýza a komparace odborné literatury a expertních zdrojů:

Tato metoda poskytla pevný teoretický základ pro práci. Analýza dostupné literatury a expertních zdrojů byla prováděna systematicky a komplexně, což umožnilo důkladné pochopení problematiky varovných signálů a souvisejících fenoménů a identifikovala klíčové aspekty.

Dotazníkové šetření:

Dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo téměř 600 škol napříč Českou republikou, poskytlo důležitá data o vnímání bezpečnosti a varovných signálů ve školním prostředí.

Sestavení otázek na základě výstupů bezpečnostních auditů, penetračních testů a seminářů zajistilo relevanci a praktičnost dotazníku. Metoda umožnila získání kvantitativních dat, která byla dále statisticky analyzována, čímž se zvýšila vědecká hodnota práce.

Statistická analýza dat:

Použití statistické analýzy k vyhodnocení dat z dotazníkového šetření poskytlo objektivní a měřitelné výsledky. Tím byla umožněna identifikaci trendů a vzorců, které jsou klíčové pro pochopení a prevenci násilí ve školách.

SWOT analýza:

SWOT analýza připravenosti škol na mimořádnou událost „Amok – aktivní střelec“ poskytla ucelený pohled na silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby v kontextu školní bezpečnosti. Metoda byla vhodně zvolena pro hodnocení připravenosti škol na specifické mimořádné události.

Analýza vybraných incidentů ve školách a školských zařízeních:

Tato metoda zahrnovala dotazování 144 škol v okrese Liberec formou e-mailové korespondence a sběr dat o medializovaných případech z oficiálních stránek i sociálních sítí internetových zpravodajství. Vybrané případy byly vypracovány ve formě kazuistik, které byly následně komparovány a analyzovány. Výsledky z analýzy argumentačně podpořily návrhy na zlepšení bezpečnosti škol a školských zařízení.

4. Výsledky disertační práce a konkrétní přínosy disertanta

Výsledky práce a její praktické přínosy mohou přispět k lepšímu porozumění a řešení problematiky agrese ve školách. Navržené nástroje a postupy mají potenciál zlepšit bezpečnostní opatření a prevenci násilí ve školním prostředí. Práce také identifikovala oblasti, kterým by měla být věnována pozornost v dalším výzkumu.

Výzkum identifikoval 44 specifických varovných signálů, které jsou ve školním prostředí relevantní. Každý z těchto signálů je v práci podrobně popsán a okomentován, což zvyšuje praktickou hodnotu této identifikace. Z dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo téměř 600 škol, vyplynulo několik klíčových zjištění.

Analýza pohlaví a věku pachatelů ukázala, že výsledky korespondují s jinými studiemi, potvrzující převahu mužů mezi pachateli fyzické agrese. Věková hranice nejvíce napadených žáků je mezi 11-15 lety, ale významný počet incidentů je i mezi žáky ve věku 6-10 let, což si žádá další výzkum.

5. Význam pro praxi a rozvoj studijního programu Ochrana obyvatelstva

Z praktického hlediska poskytuje práce konkrétní nástroje a postupy, které mohou být okamžitě implementovány ve školách. Identifikace varovných signálů a jejich popis umožňují školám

lépe rozpoznat potenciální hrozby a včas zasáhnout. Interní dokument pro postup v oblasti vnímání, vyhodnocení a interpretaci varovných signálů poskytuje školám praktický návod, jak reagovat na mimořádné události.

Doporučené vzdělávací kurzy pro pedagogické a nepedagogické pracovníky zvyšují úroveň informovanosti a připravenosti školního personálu na možné mimořádné události. Semináře zaměřené na základy bezpečné školy, nácvik metodiky USB, psychologickou přípravu na mimořádnou událost a psychologii varovných signálů pachatele jsou praktickými nástroji, které mohou výrazně zvýšit bezpečnostní standardy ve školách.

Pro studijní program Ochrana obyvatelstva má disertační práce také významný přínos. Přináší nové poznatky a metodické přístupy, které mohou být integrovány do výuky a výzkumu. Výsledky a doporučení z práce mohou sloužit jako podklad pro další výzkum a rozvoj teoretických a praktických aspektů ochrany obyvatelstva.

6. Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

Text práce vykazuje dobrý standard formální úpravy, který však místy vykazuje určité nedostatky. Struktura práce je obecně přehledná a logicky členěná, to usnadňuje orientaci v textu a sledování argumentace.

7. Připomínky a závěrečné zhodnocení disertační práce.

Autor ukazuje na potřebu multidisciplinárního přístupu, který kombinuje bezpečnostní, psychologické a pedagogické aspekty, což je důležité pro komplexní pochopení a řešení problematiky agrese ve školním prostředí. Výstupy práce nejenže nabízí konkrétní nástroje a postupy pro praxi, ale také otevírají nové možnosti pro další výzkum a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva.

Celkové hodnocení

Práce splňuje kritéria požadovaná Fakultou biomedicínského inženýrství Českého vysokého učení technického v Praze a zákonem 111/1998 Sb. § 47 na doktorské disertační práce, a proto ji k obhajobě doporučuji.

Při obhajobě disertační práce zodpovězte otázku oponentky.

Jakým způsobem plánujete zajistit implementaci a efektivní využívání Vámi navržených vzdělávacích kurzů a nástrojů pro orientační posouzení nebezpečnosti a rizika na školách?

doc. Mgr. Irena Tušer, Ph.D.

Katedra bezpečnostního managementu
AMBIS vysoká škola, a.s.

4/4

